

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA SESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
EDVARD SÁNDORFI.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, VIII. ker., József-körut 35
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Spolky miernosti.

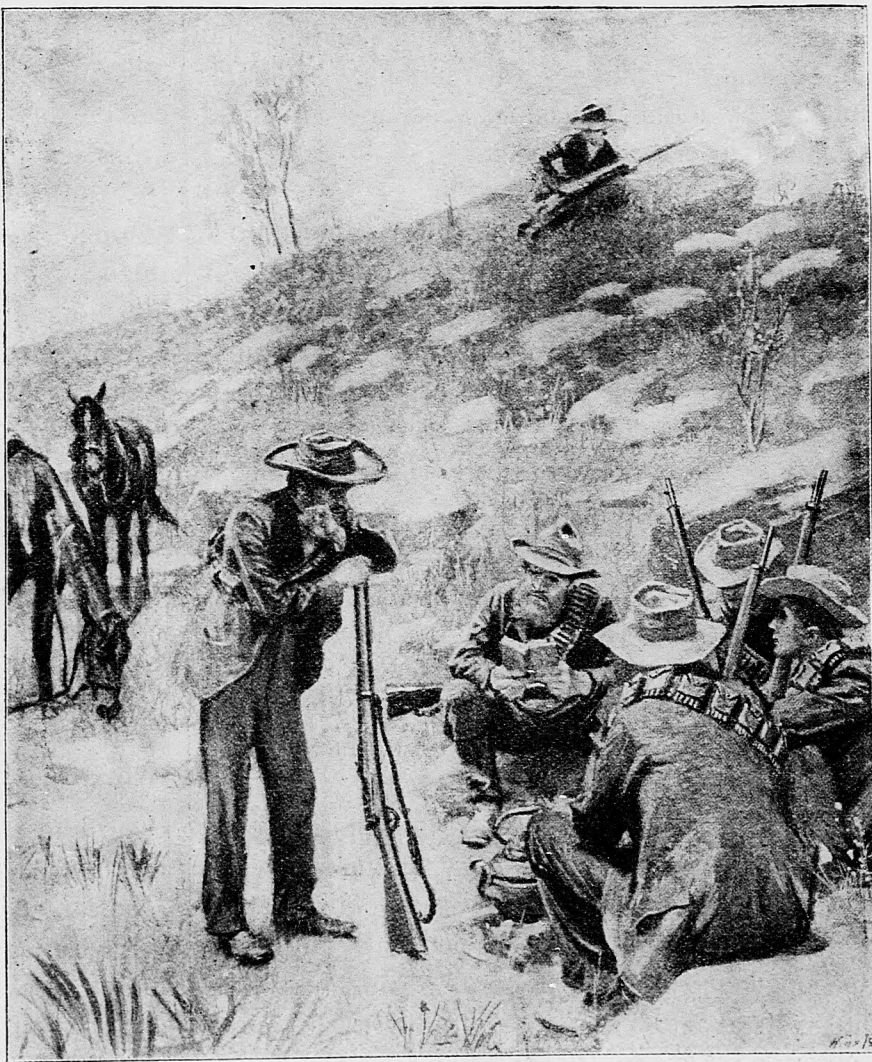
Po celej Europe začínajú zakládať spolky miernosti. Tieto sú hlavne proti takzvanému «alkoholizmu» namierené. V Nemecku, v Rakúsku, v Amerike, ale najviac v severných európejských štátoch usilujú sa zákonmi zamedziť šírenie sa alkoholizmu, asíce všade na základe náboženskom. Ba menovite v Rakúsku najnovšie mohutné pohyby povstali v kruhoch cirkevných, a sami arcipastieri stali sa prvými bojovníkmi týchto pohybov.

Nuž a čo je to ten «alkoholizmus»?

Slovo toto to isté značí ako v slovenčine: spálenčenie. Tento alkoholizmus, toto oddanstvo nemierneho užívania pálenky urobilo už po celom svete strašné pokroky. Všeobecne začínajú obdivovať tú nepochopiteľnú čarodejnú moc alkoholizmu, ktorá moc zo statočných pracovitých mužov narobila nám darebákov, psotárov telesných i duševných, žobrákov zpusťlých, nebdajúcich o život, o statočnosť, o Boha, o spasenie. Keď by sme prísnejšie zkusali príčinu toho, že ako môže s takým úspechom konať otrava pálenková svoje ohromné pustošenie, musíme badať, že tu volaká mimoriadna beznota, skutočný jed je tým, za čo pospolitý ľud

pálenku všeobecne len «čertovicou» nazíva. My tomuto názvu dobre porozumieme. Veď z vlastnej zkusenosti môžeme hovoriť o tom niečo:

Istý krémár v nitrianskej stolici sa mi ráz pochválil, že kúpil od vrbovského žida jednu malú sklenku čohosi za 5 zl., a z toho vraj na-

Búri čítajú zo sv. Písma.

robit 300 litrov pálenky. No a táto pálenka bola vraj ako oheň: v ústach, v žalúdku strašno páčila, oči od nej hneď krvou podbehli, ale z tej «dobrotы» počerstvenia sa, necítil nikto nič, iba na druhý deň vstala skoro polovic kamarátov z mokrej štvrti ležať. Ostali nemocní a dosť nebezpečno.

Že by na pr. židovskí krčmári upotrebili ku shotoveniu pálenky kúpeľnú vodu z mrtvých a chorých starých židov o tom my nič nemôžeme hovoriť. Ale o tom nám už očití svetkovia rozprávali, že istý židovský krčmár dával do suda nielen liadek, vápno a akési prachy, ale aj množstvo veľké slepačincov a holubačincov, ktorá zápraška potom na dne suda jako huspenina nasadala, a výsledok jej bol, že pálenka stala sa o mnoho jedovitejšia.

Už aj týchto niekoľko príkladov svedčí dostatočne o tom, že to len skutočná otrava a jed je ten čarodejný zloduch v pálenke, ktorý ubohého svojho otroka pozbaví všetkého ľudského citu. Veď ale myslíme, že aj mnohí z našich ct. čitateľov by mohli z vlastnej zkušenosťi skvelými príkladmi to isté tiež svedčiť.

Či je tomu už tak, lebo ináč — o tom neidme rozpisovať, a postavme sa jednoducho pred samou skutočnosťou veci. Od ktorých čias šíri sa korheľstvo, menovite ale alkoholizmus? Odtedy jako židov emancipovali! I sotva že židov emancipovali, hneď ponáhľali sa aj nový zákon o krčmárstve, o licencoch vyniesť a spolu zneвозмоžnili a vykorenili *varenie zdravých liehovín na malých kotlíkoch*.

Starí ľudia mnoho vedia o rážnej pálenke rozprávať. Bolo to tak, že hospodár dal do kvasu miešok ráži, mal z toho zdravej čistej pálenky nadostač, a ostaly mu ešte aj výpalky, ktoré domáci statok dobre spotreboval. K vôli ale židom zákonom prekážalo sa to všetko, a nastavali si židia pálenice na krumplový smradlavý špiritus, a z milosťi otrockých pánov prevzali všetky krčmy, tak že dnes kresťanský krčmár je skutočne biela vrana.

Takto hľa sa šíril alkoholizmus, a dnes musíme oplakávať mnoho-premnoho majetkov kresťanských akožto biednu korisť židovských krčiem a židovskej čertovice.

Pózzrime si takého spálenčeného neboráka, jako je telesne i duševne nakazený, jako sám

sebe nevládze pomôcť! Videl som jedného slovenského sklenára. Tento človek pre Boha ma prosil, abych kúpil dačo od neho a dal mu utržiť, lebo — povedá — nemám nič, prepil som všetko! Prísno som teda mu zakázal, aby utržených 20 kr. neprepil zase, čo on zdráhajúc sa síce, ale konečne predsa prisľúbil. Nuž a čo sa stalo? Sklenár vzal peniaze a dal sa do bolástného náreku: «Nikdy viac neverte mne pane! Ja som človek piják, musím mať porobené! Beda mne, beda mne, ja veru tieto peniaze zase prepijem!» Takto s plačom hovoril a šiel zrovna k židovi. Nuž drahí rodáci, koľko máme tomu sklenárovi podobných nešťastníkov? A keď aj nie tak ďaleko zaviaznutých, žeby svoje otroctvo verejne hlásali; ale koľko máme tajných pálenkárov, ktorí sami sebe nechcú priznať sa o svojom psotnom neludskom stave, o svojom korheľstve? Kto-že by bol v stave takých počet udat? Bolo by to veru ťažko; ale pozemkové knihy, zanedbané hospodárstvo, častí hostia židovskí, otrhané divé deti, umučené od smútku a hanby manželky: toto všetko kričí nám strašným hlasom: hrôza ich je!

«Musím mať vraj porobené» vyhovárajú sa mnohí z tých, ktorí už tú ostatnú kapituláciu slúžia v otroctve židovskej pálenky. — Nuž a títo ľudia majú pravdu; porobil im žid otravy. «Nemôžem sám zo sebou» — uznáme že aj v tomto môže byť dačo. I preto aj my rozhodne hovoríme: Keď národ nevládze sám sebe odpomôcť, jediná pomoc je preň u samého Pána Boha. Áno, spolky nábožné striezlivosti privádzaju nešťastníkov k Bohu, ba nič tak na svete nenie v stave pijáka z otroctva hnusného vytrhnúť ako práve milosť Božia, ktorú tieto spolky poskytujú. Kdekoľvek sa tieto spolky rozširujú, všade vidieť skutočné zázraky polepšenia sa aj tých najspustlejších korheľov!

Nuž preto z hlbín srdca privolávame všetkým: idte všetci do spolkov týchto, tam je vám isté útočisko!

Tam nech hľadá každý nie len nemierný ale aj každý bárs aj mierný kresťan milosť Božiu, ktorá by povzbudila ľud a prelomila pekelnú moc alkoholizmu. Lebo jestli kde, teda u nás v Uhorsku, zvlášte na stranách slovenských je oprávnený boj proti tomu úhlavnému nepriateľovi kresťanských rodín!

Edvard Sándorfi.

POLITICKÉ CHÝRY.

Nový predseda ľudovej strany. Ľudová strana mala tieto dni poradu, na ktorej za svojho predsedu namiesto dosavadného opáta Jána Molnára zvolila grófa Jána Zichyho.

Táto premena v predsedníctve ľudovej strany nikoho neprekvapí. S jednej strany isté je, že Molnár len preto podržal dosavád predsedníctvo, lebo druhý z ľudáckych vyslancov necítil sa byť doteraz povolaným zaujať toto miesto. S druhej ale strany gróf Ján Zichy dokázal sa byť v poslednej dobe tak výtečným rečníkom a činným politikom, že už aj z ohľadu tohoto obrátila sa ku nemu všeobecná dôvera. Že vplyv nového predsedu akožto grófa pre dobro ľudovej strany tiež padá na váhu, to nemáme príčiny zapierať.

Na tej istej porade zvolili aj nového podpredsedu v osobe Štefana Rakovszkého. Dosavadný podpredseda totiž Mócsy je ťažko chorý, ani niet nádeje, že by so svojej nemoce sa vyliečil úplne. Jak Zichy, tak Rakovský sú dnes už veľkej povahy mužovia nielen u strany ľudovej ale aj v celom sneme.

Odhalenie kúskov Bánffyho. Na toho kinožiteľa slobodnej vôle občianskej pekne veci vychádzajú. Už dávno bolo počuť, že Bánffy zadakuje za úrad a hodnosť «dvorného majstra» v dvore kráľovom, ale sa nevedelo istotou že prečo. Teraz ale nemecké noviny «Vaterland» takto to vysvetľujú:

Jako v 96-tom roku nasbíeral Bánffy silu peňazi ku prevedeniu zlovestných volieb, tak práve sa stalo aj na konci roku 98-ho. Bánffy chcel sa zabezpečiť proti obštrukcii, strojil sa teda snem rozpustiť a nové volby — zase len také Bánffycké — vykonať. K tomuto cieľu zase nashromáždil silu peňazi, asice nielen doma, (od koho? — od židov!) ale aj v Rakúsku. Keď prepadnul, o týchto peniazoch ktoré mali byť na volby — nevydal nikomu do teraz počty, kdežto povinnosť jeho bola pekne-rúče odovzdať nastupujúcemu ministrovi aj kasu pre trovy volebné.

Nuž to je tiež pekná historia! Ba ozaj keby ten Bánffy tak bol ostal ministrom aj naďalej, jakých ukrutností bol by sa ešte dopustil! Lebo opakovať chcel volby tak tyranské jako byly v roku 96-tom, no na také niečo len divý zver môže mať vo svojej krvožízivosti chuť. A sú ľudia, ktorí ešte aj dnes zakrívajú tú ukrutnosť jeho tým, že to žiadal záujem vlastenecký.

Hneď vám predstavíme takého Bánffy-huszára-hazafika z Nitrianska, a to je:

Julo Filberger, slúžny v Prievidzi. Nevieime či je to ten Filberger čo pred troma rokami aj v Novom Meste n/V. uradoval. Ten novomestský Filberger bol veď tiež chlapína. Pri voľbe do stoličného výboru v Považskej Strede my, dvaja kňazi sme mu život ochránili. Tam nás nechal stáť v zime 140-tých ľudákov, a dôverníkov s našej strany nedopustil. Ľud stál až do večera trepežlive, ale podvečer keď zelený Filberger vychádzal, stálo za plotom rad chlapov pripravených ho ukamenovať. Keby

nie nás, bol by istotne obdržal toho, nevieme či aj nie dobre zaslúženého trestu.

Nuž nevieme či ten prievádzky je ten istý s novomestským. Ačkoľvek tu môžeme opravdu povedať «čert jako diabel» (nech sa prepadnú aj s jejich paholkom). Tento Bánffy huszár-hazafik prievádzky teda povyhadzoval *všetkých prievádzkových piaristov z pomedzi voličov do volieb obecných*. V svojej bánfickej krutosti urobil to, že bárs piarista Ján Rózsahgyi obdržal pri výbornickej voľbe 228 hlasov, on predsa za vyvoleného vyhlásil *kováčského majstra piaristov* Czibulku, na ktorého len 14 hlasov padlo!

My s takýmto posmechom stvárané násilenstvá nemôžeme nechať bez poznámky. Pane Filberger, nepásol ste sa kedysi v divých horách kde mnoho bláznivých húb rástlo? A či máte toľko rozumu pochopiť, jak strašno dráždíte takýmto počínaním ľud oproti vašej bánffycko-huszársko-hazafickej duše? No my vám pripomenieme to porekadlo: príde na kohosi mráz!

Jako hovoria Filbergerového deda lebo otca dal nitrianský biskup vyučiť: no veru pekne sa mu odpláca.

Vojna v južnej Afrike prestala. Obe stránky sporujú svoje vojská ku ďalším bitkám. V tábore Kronje-ho, ktorý sa poddal Angličanom bolo len 4114 mužov a 6 kanónov.

Po kapitulácii Kronjeovej prestali Búri aj mesto Ladysmyth obliehať a utiahli nazad. Bolo to už práve v svrchovanom čase, lebo s Angličanov obklúčených v Ladysmythe už viac sto zomrelo na hladovú horúčku, a ktorí vydržali, podobali sa viac strašidlám — hlad ich na toľko zmoril.

Joubertovi hlavnému veliteľovi Búrov podarilo sa shromaždiť všetky vojská búrske pred mestom Bloemfontein u malej rieky Kraal zvanej. Tu chce dočkať svojich nepriateľov, ktorí, jako chýry idú sú už celkom v blízkosti, tak že za pár dní musí sa stať válečná bitka. Celé vojsko Búrov pačí sa na 40—60 tisíc. Angličanov ale je už do 180 tisíc, a dľa výroku Anglického vojenského ministra ešte vystrojá k týmto asi 36 tisíc. Rozdiel je teda ako vidno špatný. V Europe všeobecne sa myslelo, že bojujúce stránky budú náklonné teraz voľajako smeriť sa, ale niet nato výhľadov.

Vyšetrovanie v Liptove sa nepekne deje. Obžalovanému Vitalisovi (stoličný právnik) odpúšťajú všetko jakoby ku vyšetrovaniu nepatriace — a u žalobníkov vyhľadávajú také malicherné veci, že je to už do smiechu. To by veru pán Kaffka nemal tak robiť. Čestných ľudí vyzdvihovať z úradov jako n. pr. podžupana a jeho rodinu za nič pre nič — to páchne pomstvou za to, že patriční boli protiliberálni. Na takýto poriadok škoda bolo unúvať sa s vyšetrovaním. Či sa už toho bánffyckého ducha nijako neztrasieme?

Rozpustenie snemu. Jeden viedeňský časopis pri-niesol z Budapešte zpravu, že uhorský snem po zaklúčení tejto sessie rozpustia, a že nové volby do snemu prevedú sa v jaseňi. Z polouřadného miesta táto zpráva viedeňského časopisu sa podvracia.

Oravské pomery.

Nemajte mi za zle, že za tie chatrné riadky, ktoré ste v 6-tom čísle vášho a pre mňa tak v milom časopise «Kresfana» uverejnit ráčili, ešte len teraz vrelé a vrúčne vďaka Vám vzdávam.

Že by som ale môjmu sľubu zadostučinil, budem tak smelý zase ďalej pokračovať a tie Oravské pomery ct. čitateľom tak sdeliť, ako v skutku sú, lebo čo sa mňa týka, ja len také prípady a záležitosti ct. čitateľom na vedomie dávam, ktoré som ja vskutku skúsil totižto svojimi vlastnými očami videl a ušami počul a za ktoré hotový som kedykoľvek nielen na bojište vystúpiť, ale aj zodpovedať. Z tejto príčiny umienil som si, že kdekolvek sa mi nejaká príležitosť núkať bude, pokiaľ len v sebe silu, moc a vládu cítim budem, proti nespravodlivosti pracovať a bojovať budem, lebo sa už nemôžem dívať na tie hrozné veci, čo naši tatári — židia s nami robia. Vskutku už niet čo meškať, lebo ak dakedy, tak teraz tu je ten čas, ktorý nadovšetko nielen dobre upotrebovať, lež jestli všetky zámery k cieľu priviesť chceme, so všetkou silou, mocou a neohrozenou vierou spolupracovať musíme, lebo ináč, keď to zanedbáme, seba nielen do casného ale aj večného nebezpečenstva uvrhneme, odkiaľ viacej pomoci už nebude.

Povážte a pomyslíte si, ct. čitatelia, že však pravdu hovorím, keď to poviem, že nikde na svete nemajú a nemali židia lepšie časy, ako v Uhorskej vlasti. V samej Budínpešti ich je vyše 200,000. Či nám vlasy na hlave stáť nezostanú, keď tento strašne veľký počet počujeme: 200 tisíc židov v Budínpešti! Veď vo Francúzskej a Španielskej nenie ich toľko, jako v Budínpešti, čo ich duplované vezmeme. V Orave je ich 3200, čo istotne vieme, — a keď k tomu ešte tých z Galicie privandrovaných vezmeme, tak smelým právom povedať môžeme, že v Orave je 4000 židov.

A teraz spýtam sa Vás, čo oni tu robia? To vy dobre viete, predsa ale, aby ste vedeli, čo snád ste ešte nepočuli, a že by ste o tých tunajších oravských židovských pomeroch aspoň nejaký pochop mali, poviem Vám, počujte!

Ponajprv nieto obce, v ktorej by tento vyvolený národ nebol, v ktorých oni z väčšej čiastky buďto čo krémári, alebo buďto čo arendátori a úžerníci panujú a gazdujú na materiálnu a mravnú zkazu nášho chudobného ľudu. Poznám židov, ktorí, keď do obce prišli, krem batocha a starej geby nič nemali, a dneská kaštiele, paláce stavajú, na takých paripách a kočách sa vezú, že veru naši páni zemanskí môžu sa pred nimi schovať; sú s dcérami v stave — keď ich vydávajú, aj 30—50 tisíc zlatých dať.

Nuž odkiaľ že toto bohatstvo, odkiaľ tento ohromný majetok? ak nie z úžerstva a z grošíkov nášho ľudu? Kto že videl žida ťažké práce konať, ku príkladu orať, siať, kosiť atď.? Ja aspoň nikdy! Oni len špekulujú a špekulujú kam a kde by mohli s neobozretnými kresťanmi dobré pre seba kšefty prevádzať. Kresťana k všetkému po-

užijú, a my stávame sa ich otrokami. Kresťanské dojky držia a ostatnú krv kresťanskú vycicajú, jako pijavica, jedine len preto, aby krajšiu podobu a krásnejšie nosy dostávali, nežli majú. Veď IX. Pius pápež nedarmo zakázal, aby dievky kresťanské k židovi slúžiť išly. Prečo? Vieme to dobre z tých ostatných časov udatých smutných prípadov. Či toto všetko nenie pravda? A povedz pravdu oči ti vykolú. A krajinská správa vidiac toto, z hola nič nerobí, ba čo viac ešte ich zastáva, nie že by už aspoň raz smelšie proti nim povstala. Vskutku smutné časy žijeme!

Ďalej poznám obce, ktoré dneská na tom smutnom stupni sú — že dnes-zajtra pre židovské galganstvá na vnivoč víndu. Majú 50—100—300,000 zl. dlžoby, čo všetko len židom sebe ďakovať môžu. Poznám gazdov, čo pred 10—20 rokmi, 2—300 oviec, 3—4 pári koní, 8—10 kráv mali, a dneská zhola nič nemajú, môžu ísť po zobraňaní. V mnohých obciach niet toho týždňa, že by exekúcie a licitácie nebolo bývalo, na ktorej obyčajne koho vidíme? Žida, ktorý každý majetok na licitácie za lacné peniaze kúpi, a tak sa stáva gruntomajiteľom, a náš ľud otrokom židovským.

Poznám ďalej židov, ktorí tisíce a tisíce peňazí medzi ľuďmi majú, samosebou sa rozumie že na veľké úroky — bez toho, že by od tých peňazí interessovú daň platili. A financdirekcia sa o tejto veci nič nepostará, ba ani nič nevie, kdežto každého dobrého vlastenca svätá povinnosť je svoje dôchodky a dôchodkové pramene oznámiť a udať. Nuž ale my za to nemôžeme, keď oni vyhlásení sú za najlepších vlastencov, my sme len pánslaví, my nesmieme pravdu povedať, len mlčať a ticho byť, lebo ináč zle bude!

Podme ďalej! Každodenná zkušenosť svedčí, že odkedy v Orave Popperovská manipulácia s drevom panuje, od toho času ľud náš nielen na tele ale i na duši klesá, kým seba do židovskej a diabolskej priepasti neuvrhne. Na prvý pohľad človek by snád myslel, že táto manipulácia ľudu nášmu zárobky poskytne skrze čo nebude prinutený do Ameriky vyvandrovať. Nuž ale čo vidáme? Nielen že našich furmanov — ktorí drevo vyvážajú — klamú, ale i neplatia; môhol by som i príkladmi dokázať, a tých pomenovať, ale, — myslím sebe načo — však vás aj bez toho poznáme. A ako že ich klamú? Nuž tak ct. čitateľa, že 100—120 kubíkov dreva mu na ten vóz naválajú, kdežto dľa zákona od 70 kubíkov viacej neslobodno. Furman vezie 120 kubíkov, kartičku len na 70 kubíkov dostane a jemu len za 70 kubíkov zaplatí a ešte by bolo dobre, keby ho vyplatil, ale obyčajne nie. A tých 50 kubíkov ostatných, to je už jeho rebach, o ktorých barón Popper nič nevie, lebo keby vedel, by dozaista svojich šafárov shodil a odohnal. Niejeden sedliak sa mi žaloval, že kassier — ktorý obyčajne aj krémár je — keď ku nemu prišiel, aby ho vyplatil, 2—3 razy ho odohnal a odpravil, že nemá peniaze, aby druhý ráz prišiel. Sedliak vidiac, že žid platiť nechce, pomyslel si, radšej si vypijem. A žid tomu sa len tešil, lebo vskutku len to docielil chcel. I naleje mu tej smradlavice, a on

pije decík za decíkom a tak prepíše nielen to, čo zarobil, ale ešte i vyše, ba ešte on židovi dlžníkom ostane. Nuž takto robia židi s nami! A potom sa čudujú, že jako len môže ten žid za krátky čas tak veľmi zbohatnúť?! Zaiste len takýmto nespravodlivým spôsobom zo škodou svojho bližného, lebo oni ešte za zásluhu sebe pokladajú, keď jedného kresťana obdret n oklamať môžu.

Ct. čitatelia! Majte ešte trošku trpezlivosti, lebo ešte voľačo viem, čo na žiaden pád vynechať nesmiem. Len počúvajte!

Kým obecné výbori neboli, ľudkom našim dobre bolo. Jakonáhle ale výbori povstali a židia — ako virilisti — do výboru prišli, od toho času náš ľud sa celkom premenil. Lebo vo výbore, totižto v každom zasadnutí len vôľa židovská sa plní, čo žid povie, to svätá pravda, čo žid navrhuje, to do protokolla treba vziať, a náš musí ticho byť, ani slova povedať, lebo ináč zle bude. Ráz v jednom zasadnutí pojednávalo sa o assignovaní obecného dreva. Jeden z tohoto vyvoleného národu v tejto záležitosti ten návrh dal: 1. Drevo od dneška jedine len tomu gazdovi sa assignovať bude, ktorému k reparáciám gazdovských stavísk nevyhnutelne potrebné je; 2. Prosha sa pred slávny výbor predostref musí a assignácia len skrze výbor a rychtára potvrdená platná je; 3. Kto by sa opovážil bez assignácie drevo zofať alebo predať, 5 zl. pokuty platí. Tento návrh jako vidíme je nie zlý, ale čo z toho, keď práve ten židko, ktorý tento vyšmenovaný návrh dal, bol prvý, čo ho zlomil a zrušil. Nielen že drevo, ktoré ani nepotreboval — a to 30 kusov zofal, nielen že assignácie nmal, ale i predal a dolu Oravou a Váhom do Komárna expediroval. A keď potom našiel sa jeden, ktorý ešte nejakého citu mal a v tejto veci vo výbore interpeloval, či ho vyhodíť nechceli?! Nuž tak gazdujú židkovia s našim drevom. Im všetko slobodno, a nám nič! Keď ale prišiel nejaký chudobný gazda, ktorému drevo vskutku potrebné bolo, však stavby šly sa mu už zvaliť, prosbu jeho nielen odopreli a odvrhli, ba ešte ani len tie vývrati a súšnice, čo sa v hore nachádzajú, mu nedopriali. Ozaj neslychaná nespravodlivosť! Kde že to zajdeme, a čo to s nami bude, keď nás títo, už nielen potajomne ale na vidom očí klamú, rípu, zdierajú a na vnivoč obracajú? Nuž ale čo si počneme s nimi, keď administrácia, krajinská správa a Bohužiaľ mnohí kresťanskí katolíci s nimi spolu držia a cirkev prenasledujú.

Konečne kým naši ľudkovia veksle nepoznali a nevideli, bolo dobre a nemali žiadnej alebo aspoň nie tolko dlžoby, čo teraz. Ale náš ľud teraz už nielen zmenky pozná ale aj falšovať vie, pre ktoré už nie jeden sedel. Jakonáhle ale banky v Orave povstaly, ľudia hufom sa hrnuli, mnohí mysleli, že im tam peniaze zadarmo dajú, a peniaze na požičku brali nepomysliac sebe, že s jakými smutnými následkami je to spojené. Ako žirant, kto že iný mohol byť, ak nie židko, ktorý mal tolko rozumu, že sa na jeho grunt a majetok zaintabulovať dal, a ľudkovia neplatiac ani interesi, ani vekslu nesplácajú, židko exekúciu pýtal a vzal všetko čo mali, a oni môžu ísť po zohraní.

Toto všetko, čo som spomenul, je čirá čistá a svätá pravda! Z toho všetkého nasleduje, že náš ľud je ešte veľmi sprostý a nevzdelaný. Nič iného nepozostáva, jako ľud náš vyučovať a vzdelávať, ako to po iných krajinách robia. Nuž ale čo? Krajinská správa dá radšej na štátne matriky, ktoré vonkoncom sú daromné, nežli na školy. Ľud náš treba učiť, aby svoje práva nielen poznal, ale aj požívať mohol.

Rozširujme a množme katolícké noviny, dajme ľudu čítať jako v Nemecku, kde niet sedliaka, že by novinky nečítal, lebo dnes už také časy žijeme, že kto píše, čítať nevie, ten nech sa ani za človeka neráta. Zakladajme kresťanské potravné spolky, katolícké kruhy, spolok striezlivosti, 10 alebo 20 halierovú poklaonicu, a vtedy uvidíme, či sa skrze tieto prostriedky z moci a z rúk židovských nevyslobodíme!

Konečne prebuďme sa zo svojej hriechnej obyčaje na obraz Boží stvoreni a predrahou krvou Krista Pána vykúpení ľudkovia! Uznajte to nebezpečenstvo v ktorom ste, a keď ešte, čo veríť chcem, máte akýsi cit, a staráte sa niečo o nesmrteľnú dušu svoju, premáhajte strašnú náruživosť svoju: varujte sa židkov, lebo ich už poznáte, aby sme všetci odrieknúc sa bezbožností a svetských žiadostí, striezve, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete. A keď takto žiť budeme, vtedy všetkým tým, ktorí nás do nebezpečenstva uvrhli, beda bude, lebo sa vyplní na nich, čo sv. Pavel hovorí: «Ani zlodeji, ani klamári, ani lakomeci, ani úžerníci kráľovstvom Božím vládnúť nebudú!»

Babjagurčan.

Rozumejme sa!

Na vzdor všetkým odkazom a upozornovaniám obecnstvom naše ešte vždy omýľno dopisuje.

Prinútení sme teda zase vážne prosíť každého, aby nižepísané riadky sebe dobre prečítal, a dľa nich sa držal.

1. Ako nemáme listy pre «Kresťana» adressirovať?

Nemáme adressirovať: «Edvard Sándorfi, József-körút 35» alebo: «Pán Jozef Körút 35» a podobné. Tak adressované listy motajú sa v Pešti týždne a týždne.

2. Ako máme adressovať?

- peniaze
- dotazy a reklamácie
- oznamy a inseráti.

Všetko toto ak sa týka «Kresťana» a nie volajakého kalendára, adressujme takto:

«Kresťan» kiadóhivatala, Budapest, VIII. ker. József-körút 35.

3. Kto žiada kalendáre, Listy Adiny, Kresťanké devy, Moje srdce také a tvoje je také; nech v týchto záležitostiach nie nám píše, ale takto: **Szt. Gellért-nyomda, Budapest, VIII. Práter-u. 44.**

4. Na redakciu, lebo na redaktora len takí nech adressujú svoje listy, ktorí dopisy alebo iné články, slovom spisobné práce posielajú. Asíce takto majú adressovať: **Kresťan szerkesztősége, Budapest, VIII. József-körút 35.**

5. Komu nedochodia noviny, nech tieto reklamuje na poštovom úrade. To jemu musí poštár urobiť zdarma. Ale ešte lepšie urobí, keď reklamuje zaslané peniaze.

6. Konečne prosíme dopisy len stručne a na krátko písať, zakiaľ máme taký nával dopisov; spolu prosíme všetkých dopisovateľov doterajších aby neráčili nám zalietať, že sme im dopisy neuvěřnili.

My by sme síce zo srdca vďačne uverejnili všetky dopisy, ale čo by sme aj celý časopis výlučne len dopismi prepĺnili, ešte aj tak mnohé dopisy ostaly by neuvěřnené.

7. Ako dá sa badať, nastáva nám nová doba prebudenia ducha kresťanského, a pravdepodobné prenasledovanie kresťanskej tlače s druhej strany: prosíme každého, kto sa chce pridružiť smelo a úprimne k bojovníkom za kresťanstvo, nech rozširuje náš časopis.

Jestli chceme, aby naša sebaobrana bola jednomyseľná a zdarná, teda musíme sa jeden druhého poznať, jeden o druhom vedieť, musíme byť povedomí o všetkom. čo sa ako kde robí a napreduje. *Redakcia.*

Zo zprávy vládného komisára Edvarda Egána.

Povestná «afféra Egána» známymi osvedčeniami ministra Darányiho bola ako by vybavená. «Pester Lloyd» & comp. utíchli, zpráva munačevská a reč Egána byly publikované len v krátkych výťahoch, a Egán povedie akciu ďalej. Tak sa zdá, že smerodajné kruhy držaly odstránenie Egána za neopportunné, lebo by tým veľmi byly rozbúrily široké vlny i kresťanského maďarského obecnstva. «P. Lloyd» & comp. dali si teda predbežne povedať a nastalo utíšenie veliké.

Jediný «Alkotmány» priniesol potom tie čiastky munačevskej reči Egánovej, ktoré «kazárliberáli tak ostro boli napadli». Dľa toho Egán hovoril medziimým:

Hovorím otvorene: nie som filosemita. Rád vidím síce jednotlivé individua, ba niekedy snáď i viac, ako treba, ale nerád vidím tú fajtu. Obdivujem otuženost a vytrvalost v práci a boji tejto fajty, ktoré v ohromnom tisícročnom boji staly sa vynikajúcimi jej vlastnosťami, obdivujem neunavnú usilovnosť toho ľudu a s úctou kloním sa pred dojímavým krásnym rodinným citom a rodinným spoludržaním tejto fajty. Ale sa ich — bojím! Nebojím sa o seba, ale bojím sa o našu krajinu. Sú totiž celé velké vidieky v krajine a toto nevzťahuje sa len na naše hraničné stolice, ale dnes už i na mnohé iné vidieky krajiny, kde človek na poli obchodu a kupectva kroka nemôže urobiť bez toho, že by nemusel kúpiť od žida a predáť židovi (bez židovského prostredníka) a že ešte i chudobného ruského sedliaka pri odpredaji biedneho telafa oderú o 2—3 zlaté za prostredkovanie a že sa takým spôsobom hospodársky život celých vidiekov od koreňa nakazí.

Ja sa bojím o národný ráz krajiny a bojím sa o jej jestvovanie, jestli vplyv židov bude sa i ďalej v takej miere šíriť. Preto musím dnes o tejto veci prehovoríť, keď snáď možno ešte prekaziť, aby sme hlbšie neklesli,

a preto musím o tom prehovoríť tu v tomto shromaždení, lebo stojíme tu na najväčšmi ohrozenom bode bojišta! Následkom môjho účinkovania a napriek mojím najlepším, najpokojnejším intenciam bol som vtisnutý na toto pole a preto neštítim sa rozberať túto otázku. (Pochvala a éljenovanie). Ale ja nie som ani antisemitom; ani v uličnom, ani vo vyššom abstraktnom smysle slova, ani zjavne, ani potajmo. Dobře viem, že okrem spomenutých už, u nich obdivovaných typických vlastností, ich kupecká rutina a podujimateľský duch sú neprevyšiteľné a že tým urobili a môžu urobiť veľké služby našej krajine. Viem, že dnes bez nich, takrečeno, nemôžeme ani žiť. Nevravím, že by sme toto prisťahovanie boli neomylnne potrebovali a že by sme bez nich vôbec neboli prišli k cieľu. Ale toľko je isté, že bez pomoci tu u nás už dávno usadivších kolonistov cudzej národnosti boli by sme omnoho pomalšie napredovali a dnes ani zďaleka neboli by sme tam, kde sme. Ale čo sa židov týka, akokoľvek mnoho ďakujeme i im, oni nás znivočia, jestli nestanú sa tri veci.

Prvá je nasledovná: nech sú vítaní v kruhu našom ako jeden veľmi zdravý faktor nášho národa, ktorí ako by doplňovali tie mnohé vlastnosti, ktoré Maďarovi chybujú, tí židia, ktorí sú skutočnými Maďarmi, ktorí nielen zovnajšské allúry opičia, ale ktorí i vnútorne, razom a morálkou vliali sa do uhorského (magyar) kresťanského národa a do maďarského (magyar) typu, sankcionovaného tisícročnou tradíciou, ktorí nechcú tvoriť štát v štáte, ale ktorí bez zadnej myšlienky a bez toho, že by pri danej príležitosti tajne alebo zjavne k osobitnej klike sa pridali a proti nám sa postavili, s nami úprimne a opravdu spoludržia. Ale sa mi oškľiví ten žid a preto obávam sa spomenutého nebezpečenstva, lebo je už v krajine mnoho takých, ktorí nenaučili sa ešte byť skutočnými maďarskými patriotmi. Sú mnohí, ktorí nevykročili z toho osobitného náboženského pásma, ktoré sa volá prísny osiňovaním, ktoré, uznávame, mohlo im prinášať veľké výhody v stredoveku, ba snáď v daktorej krajine až po najnovšie časy, ale čoho pridržať sa nemajú ani príčny, ani oprávnenosti v Uhorsku, kde dnes tie najväčšie svobody poživajú. Preto ja nepovažujem za Maďara toha žida, a nech si akokoľvek zvučné meno nosí, ktorý sa pred verejnou mienkou krajiny nepokorí, ale ktorý od parížskej «alliance» dostáva a očakáva heslo; nepovažujem za Maďara toho, ktorý zastáva dakoho, ktorý sa proti spoločenskému poriadku alebo proti záujmom štátnym previnil a zastáva ho len preto, že je žid, a ktorý následkom toho na každom kroku stavia sa proti nášmu vnútornému presvedčeniu, proti pochopom kresťanskej morálky.

Druhé, čo sa stať musí, je to, že na tom hraničnom vidieku, kde sa v posledných desaťročiah obrovská massa celkom bezmajetného a nesvedomitého židovského proletariátu bez všetkej kontroly nahrnula, že tam, čopriam potomne, musia sa títo prišielci trochu precúdiť. Tak na pr. v prvom rade v meste Munačeve, ktoré má 14.000 obyvateľov a z týchto je 8000 židov. Medzi tymito je

ovšem mnoho počestných živlov a takých, ktorí pracou poctive a čestne zarábajú svoj každodenný chlieb, ale väčšia čiastka týchto prišielcov, smiem to smele vysloviť, pozostáva z takých ľudí, ktorí nevedia vysvetliť, z čoho žijú. Tomuto nemožno sa ani diviť, keď uvážime, odkiaľ táto čiastka židovstva prichodí. Vieme, že Rusko vytislo bedač svojich židov, zámožní ostali tam. Halič znovu precúdila z Ruska došlých židov, tak, že ostali tam tí, ktorí sa dajú akotak upotrebiť. Bedač bedače však tisli ďalej a títo nahrnuli sa na tento hraničný vidiek, aby vyčicali, znivočili tento úbohý horský ľud.

(Dokončenie nasleduje.)

BESEDNICA.

Pohl'ad na život.

Škoda teba, škoda
Mladosť moja zašlá :
Čo mám z tvojej žiary,
Keď už dávno zhasla ?

Škoda teba, škoda
Krása mojej tváry :
Veď ma už pre teba
Nikto nepochváli.

Škoda teba, škoda
Údov mojich sila :
Keď si ma už skoro
Celkom opustila.

Škoda teba, škoda
Bystrosť umu môjho :
Už sa viac neteším
Z ligotania tvojho.

Škoda teba, škoda
Svet nádejí mojích :
Musím len žalostiť
Už na rumoch tvojích.

Avšak prečo vás ja
Tuto oplakávam,
Tak trúchlivý výhost
Už vzdialeným dávam ?

Však vy len dočasu
Sladievate srdce,
Aj to len zdánlivo
Ste vy na to súce.

Pečať pomnutia
Vrazená je na vás :
Zjavíte a viacej
Nevrátite sa zas.

Len jedno ma drží,
Slasťou naplňuje,
Všetky statky sveta
Tohto nahradzuje,

A to je nádeja
Na blaženú večnosť :
Tú mi nadobudla
V živote tom len čnosť.

K.

Tvrde srdce.

Slnko hreje, lady tajú,
toky bystrin hronom hrajú.
A to srdce neokreje,
studené vždy, zamrzlé je.

Čudno, divno. Veď však predsi
Pán ho stvoril v lásky peci.
Dal mu citnosť, nežnosť pravú —
prečo nechce skruchy zlavu ?

Schlaň sa slnce, netop kreny,
vrehov ručaj nečiň zmeny !
Keď to srdce tepla nezná,
nech ho trápi mura besná.

Dlhomír Poľský.

Z prírodopisu ľudu ženského, dva hlavné odseky.

O ženách niečo písať a zvlášte pravdu je veľmi nevďačná vec, lebo beda potom tomu, ktorý sa medzi ich zuby a jazyk dostal, pochodí tak ako ten, ktorého prstí sa dostaly medzi zuby mlátačky — mašiny! — Málo ktorá osoba ženská sa prizná svojému veku, tak že keďby páni farári vek ženám s matrikami nekontrolovali, ani jednej starej baby by nebolo na svete, všetky by boli mladé, každá by odtajila aj dve aj tri desiatky z veku svojho; a ponevác matriky hája a pozor dávajú aby žiadna z veku ženského niečo neukradla, nuž potom sebe ženičky s tým si pomáhajú, že robia ako mladé ženy alebo ako dievčence: v šatoch, v tancoch, v zábavách s mladými mužskými, v cifrovaní seba, a nakoľko by to nestačilo nuž donesie «Frizör» aj mladé vlasy, aj mladé zuby! A aby staré žlté líčiská zostali mladými «líčkami», s rízkášovou múkou a červeným cinobrom sa omalujú a čelové rance a brázdičky sa stým maskirujú, a aj šedivé obočie na čierno zafarbí, a osoba ženská je mladá učinená! A pán farár zostane v hanbe so svojou matrikou!

Boh fa varuj! aby si povedal, že nátura nebola prajná v kráse tej a tej žene! Sedliak to hovorí, že vraj je «špatná» — ten toľko neokolkuje ako kočka okolo horúcej kaši — alebo že je vo veku pokročilá — to jest

že je «stará» ako to dedinčiar rovno povie! Alebo že má muchačince — čili pechy na tváre, a kočacie falošné oči! Jak takéto do neba volajúce krivdy povieš, už si vtedy isto ztratený človek v dobrom mene, dobrej povesty a v dobrom chýre; a jestli si k tomu aj starý mládenec, potom tebe z pomsty vyhľadajú a natysnú za ženu takú starú harfu, u ktorej nátura mesto krásy a utlého srdca len obrovský jazyk a ohromnú žľču vyvynúť nechala, aby ňa ten jazyk až do smrti pichal, a tá žľča život tvôj až do hrobu horkým a trpkým robila.

Ja o mestských slamou pokrytých tojest širáčkom slameným prikritých dámach a veľkomožných paničkách neidem nič hovoriť; márna práca by to i tak bola, tie i tak nečítajú «Krešťana» lebo nikdy neohlasuje: «môdu parížskú» ani kde bývajú parížské «modistky a mašomodky», a «konfekcijs-bazári, tojest sklepy na ženské talafatky a daromné všeliaké plundry! — Ponevác ale všade natýskajú aby sedliak mal väčší obzor vo svete, už hneď v škole jeho chlapcov a dievčence učia, jaké sú rieky a vrchy akej výšky v Afirke, v Australii, a v ktorom Oceani — mori je: čertov-ostrov, a učia sa aj ústavovedu, aby vedeli aké práva volebné majú slobodní občania, na Čáci, vo Stupave a vo Varíne — a ako vyzierajú «veksle» to zase starým sedliakom vyekšplikujú úžerníci; čo by to oni nemuseli ani vedieť, lebo im je to zbytočné.

Prečo by sedliak alebo remeselník nemôhol aj vedieť z prírodopisov takých žien, ktoré on nepotrebuje ani nechce? Nuž aspoň sa vie potom aj varovať, až by sa mu trafoval taký ľahký «Cajg» mestský na krky zavesí a jeho gazdovstvo — tak ako aj *tie* «veksle» to sedliakom robia — na vnivoč doviest!

Odpusť mi, že táto intráda je trochu dlhá! To pr ženách a ženských veciach tak býva! Prv nežli sa muž so ženou pobije, žena najprv vždy robí dlhú intrádu a až potom idú dôkazy z väčša po chrbáte a po vlasoch. — Alebo lež sa pany vystrojí na cestu, najprv celá intráda všeliakých škatúl, škatuliek, košov, košíkov, uzličkov, rajzetašiek predojde pašašira a až potom sa dostane on do vagóna.

Ženy majú práve tak dobre svoju «charakteristiku» ako aj ľud mužský! Či on už nosí «portviš okolo škraní alebo pod nosom, alebo či chodí oholený ako kňaz a theatralista to na jedno vyjde. Povolanie, náklonnosti aj u ľudu ženského veľkú «rollu» hrajú v živote, a preto ľahko môžeme ženy na dva oddiele rozdeliť, ktoré zase na menšie oddiele rozpadnú. Vôbec ženy sa delia na také, ktoré sú pre «svet» a na také ktoré sú pre «dom». — Ktoré sú ale neni viac ani pre svet, ani pre Boha a ani pre dom, s takými ja mám svätý svätučičký pokoj.

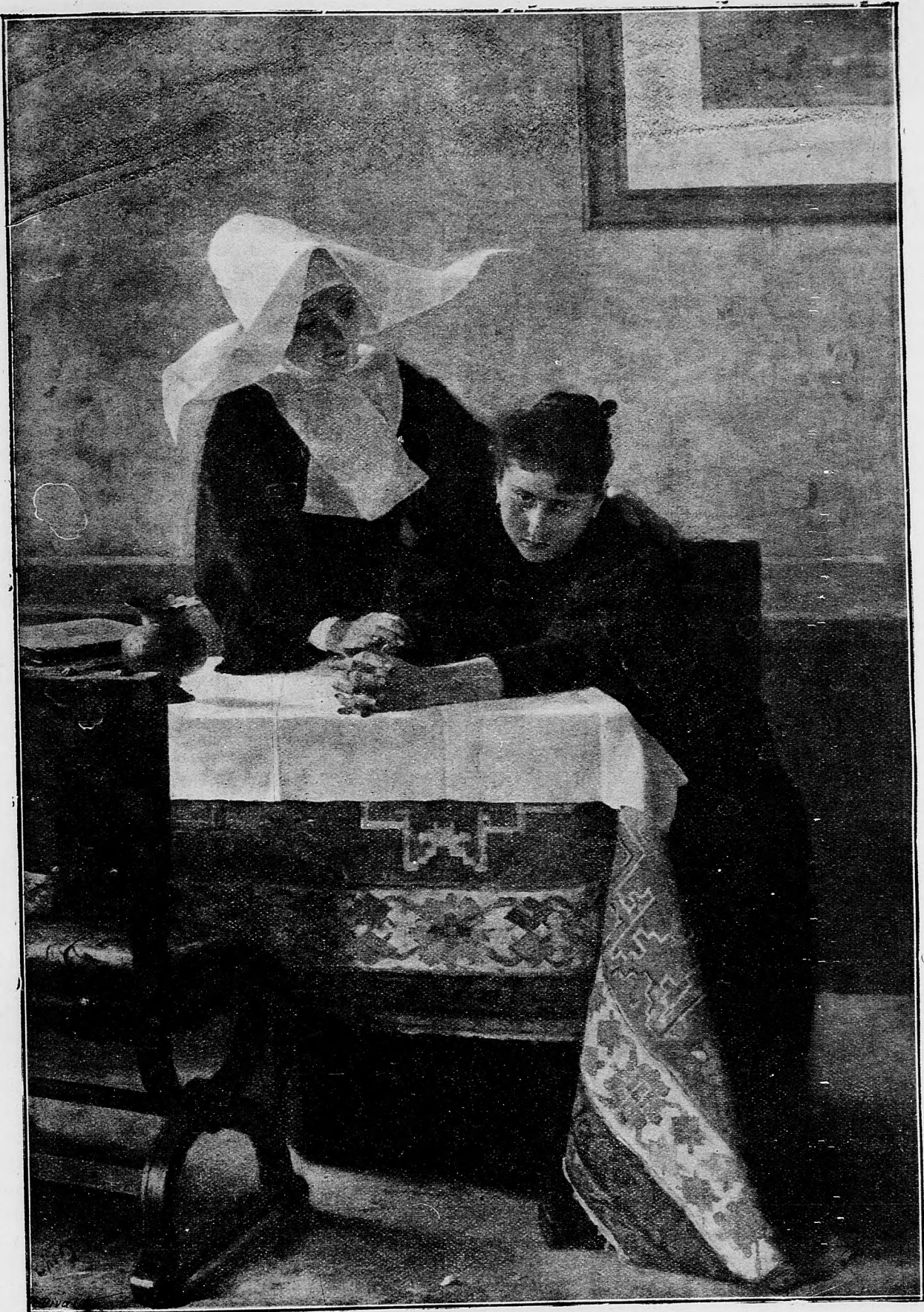
Ženské ktoré sú pre svet o tých tiež neidem obširno hovoriť, najviac aby človek na dedine, už či je on sedliak či remeselník poznal aj také ženy, ktoré on docela nepotrebuje, tak ako on nepotrebuje na svojích rolách: «fuksiu» a «ritišporcky» (Nemec to volá: rittersporn) kvety to starých frajličiek, bez ktorých kvetov sa on celkom obide.

I. Ženy pre svet sú: 1. «Umelkyna» (Künstlerin) už či v malôvke, či v muzike a či vo výskani a vo výjani v teatroch a v operových domoch! Túto sortu žien ani sedliak ani remeselník nepotrebuje, spev mu aj jeho žena keď kolíše malé, alebo ide na zelinu a trávu, spraví; — za takými «Umelkynami» čo v operách vresk stvárajú sa zhánia najviac pánsky ľud, starý baróni atď., s ktorými sa ľubia potom chytro rozsobašit, aby mohly zase druhému z pudilárov tisíce vyspievať. — 2. «Spisovatel'kyna» čo píše knihy, výpravky a najviac svoje dôjmy a skusenosti, čo všetko sedliaka nezaujima a zhola nič neintresiruje ani iných chladnejšej hlavy ľudí, bársby ona ako «znamenitou» zostala svojimi «románmi» a «besedami»! — 3. «Učená pany» v meste ju posmešne volajú «blauštrumpf» — tá sa žiadnemu, ani ženiam neľubí, lebo je prepiatá, v domácnosti nedbanlivá, nič príjemného nemá, je v ženských prácach nešikovná, zalúbených ľudí zapovrhá, na svoje vonkajšie nič nedbá a preto ju ohovárajú že chodí ako «šlompa». — 4. «Spolková dáma» tá vždy behá po ľudových kuchyniach, po ústavoch pre malé deti, kde sa vianočné dárky rozdáujú a po iných dobročinných spolkoch, za čo ona obyčajne nevďačnosť ľudí skusuje. — 5. «Obchodu žena», ponevác je lebo vdova, alebo stará panenka, nuž len sama vede gšeft: trafikú sklep, kupectvo, aj sama sa vie cez život preraziť, obchod jej zle neide, má vždy plno starých mládencov, mladších vdovcov a všeliakej sorti gigrlikov — švihákov, ktorí u nej klebietky sbierajú a odnášajú. — 6. «Spoločnosť milujúca pany», živá a obratná ako živé striebro a chytrá trasorytka! V zime vie dobre aranžovať balle, spoločné večierky, všeliaké domáce zábavy; všetkým hrá sa rozumie, domáce theatry usporaduje. V lete zase výlety, majálese; aj na kolesách sa vie tiež točiť, t. j. s biciklom behať, zvlášte keď sa jej mladý človek pripojí. Mladí ľudia ju veľmi radi majú — sedliak by takú nechcel, povedal by, že on takú «hajsulu» nepotrebuje. (Dokončenie nasl.)

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Podáva: Ján Straka.

Z Poľova, Ondrej Orosz sbierka 42 kor. 60 halierov; z Bánovec, Peter Mihalik 1 korunu; Terezia Mihalik 1 korunu; z Košic, Anna Vanček 2 kor.; Alžbeta Gajdoš 3 koruny; z Komjatnej N. N. 2 kor.; z Prešporku, Adneša Nevrla 4 kor.; Maria Bernat 2 kor.; A. Čapkovič 4 kor.; P. Bolvansky 2 kor.; J. Hübne 50 hal.; M. Machay 2 kor.; z Trstenej, Anna Mokoš 2 kor.; z Ružomberku, Alžbeta Hiroš 10 kor.; z Veľkých Šuran, Vencel Kuratko 2 kor.; z Považského Podhradia, Štefan Vozatar 1 kor.; z Gelnici, Terezia Zajac 1 kor.; z Veľk. Strice, Mária Podoba 1 kor.; z Oravskej Osady, Mária Kiseľ 2 kor.; z Kolthy, Marek Tóth, farár 6 korún; z Rovného (trenčianska st.), Ján Plevik 10 kor.; z Košic, Béla Derfínyak kaplán 36 korún 60 hal.; z Ameriky, Mária Marfiak 20 kor.; Anna Bistrický 100 korún; Michal Kostik 40 kor.; z Košic, N. N. 15 korún.

Dve sestry.

(Jedna našla lásku a pokoj v kláštore, vo cvičení sa kresťanských čnosti; druhá zostala vo svete klamlivom, a sklamaná hľadá konečne pot'echu u svojej sestry.)

CHÝRNIK.

Narodeniny pápeža Leva XIII. 2. marca završil pápež Lev XIII. deväťdesiaty rok svojho požehnaného života. A teraz, 3. marca minulo tomu 22 rokov čo bol korunovaný tiarou sv. Petra. Tieto dva dni zasväti celý katolícky svet, ba možno povedať všetky vzdelané národy, lebo veď pred veľkými cnosťami Leva XIII. s úctou kloní sa každý vzdelaný človek bez rozdielu vierovyznania. — Na zriedkavú slávnosť dvoch výsočítých dní prišlo do Rímu asi 10.000 pútnikov. Pápež všetkých vyzval aby sa modlili ku Všemohúcemu, že by bol milostivý oproti tým, ktorí už od mesiacov bijú krutý, krvavý boj v Južnej Afrike a aby nedovolil ďalšie prelievanie krvi. Tí, ktorí tam vedú krvavú borbu jedon s druhým, tí sú všetci dieťky trojjediného Boha, všetci naši bratia a už mnoho ich padlo v obeť. Daj Bože, hovoril ďalej pápež, aby ich srdcia naplnily sa citom obapolnej smierlivosti a túhou po pokoji. Len takto možno opäť uzavreť priateľstvo na základe spravodlivosti a ochoty. Sv. otec konečne udelil prítomným svoje apoštolské požehnanie a potom oslovením vyznačil prítomných. Rímsky pápež, Lev XIII. rodným menom gróf Joachim Pecci (čítaj Pečči) narodil sa v talianskom mestečku Carpineto dňa 2. marca roku 1810. Jeho otec bol pápežským plukovníkom. Vstúpil do stavu kňazského a už jako mladý vyniknul z pomedzi arcipastierov katol. cirkve a keď jako 69-ročný kardinál zvolený bol konklavou za nástupcu zosnulého pápeža Piusa IX., čoskoro ukázal, že patrí medzi tých «veľkých pápežov», ktorých účinkovanie je pravé požehnanie pre cirkev. Pri korunácii, ktoré odbývalo sa tradičným spôsobom dňa 3. marca 1878. prijal kardinál Pecci meno «pápež Lev XIII.» On bol prvým pápežom, ktorý bez krajiny, bez svetskej moci nastúpil trón sv. Petra.

Svatbu Štefanie s grófom Lónyaym časopisy už zase odročily, ale že bude celkom iste dňa 22. marca. Štefania zriekne sa vraj svojho rangu, titulov atď. atď. a dostane od kráľa 120.000 zlatých ročnej renty. Nuž tento raz je aspoň termín dosť krátky, snáď ho dožijeme, či aj tú svadbu, uvidíme.

Pozdrav Eganovi. Mládež právnickej akademie košickej jednohlasne uzavrela poslať Eganovi písomný pozdrav, v ktorom ďakuje mu za jeho smelé vystúpenie v záujme ľudu proti úžerníckym krvosavcom.

Odstupujúci minister. Teraz, keď je už rozpočet ministerstva a latere odhlasovaný, minister tejto torby gróf Emanuel Széchenyi podal svoju demissiu. Jeho prepustenie v najbližších dňoch prinesie úradný časopis.

Cigán-cymbalista a generálova dcéra. V Rajeckých kúpeľoch meškal minulého leta honvédskeho generál A. H. so svojou 18-ročnou dcérou Emmou. Práve vtedy

hrala tam Karvalyova cigánska kapella a v tej kapelle mladý cymbalista Banda Pišta. Emma bola náruživá milovníčka hudby a otec privolil, aby jej Pišta dával hodiny na cymbal. Ale pri cymbale vyvinula sa láska a v jaseňi zutekala Emma so svojím učiteľom. Otec dozvedel sa len v decembri, že tí mladí ľudia bývajú spolu v Oroske v tekovskej stolici, a nezbýva mu nič iného, ako dať svoj súhlas k sňatku.

Deputácia obce Varín v ministerstve výučby. Predstavenstvo trenčianskej obce Varína bolo dňa 1-ho marca v deputácii u štátneho sekretára Michala Zsilinského, a síce v záležitosti postaviť sa majúcej štátnej školy. Členovia deputácie boli: pravotár dr. Franc Straňavský, notár Jozef Pfliegel, kupec Simon Engel a výborník Adolf Klein, ku ktorým tu v Budapešti pripojili sa i kraj. vyslanci Peter Ráth a Valér Smialovszky. Rečníkom deputácie bol dr. Straňavský, ktorý v peknej reči prosil štátneho sekretára, aby štát čím skôr poskytnu. potrebné prostriedky ku založeniu štátnej školy vo Varíne. Štátny sekretár veľmi láskave prijal deputáciu a s najväčšou ochotnosťou prisľúbil, že vyhovie žiadosti obce, čo tým ľahšie pojde, že sama obec už priniesla týmto cieľom potrebnú hmotnú obeť. — Sv. kríž sa kláti!

Nový mešťanosta Prahy. Z Prahy oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ potvrdil voľbu dra Vladimíra Srba za nového mešťanosta českého hlavného mesta.

Ztraty Angličanov. Londýnsky časopis «Daily News» na základe úradných zpráav zostavil výkaz o ztratách anglickej armády v južno-africkej vojne. Dľa tohoto výkazu 20. februára obnášaly ztraty Angličanov:

	dôstojníkov	vojakov
mrtvých	137	1333
ranených	402	5747
zajatých	114	2815
nemociam podľahlo	—	600

Zraty Angličanov do 20. februára obnášajú teda asi jedenásťtisíc mužov. Zajímavé je, že jedna časť ranených vrátila sa ku svojim odradom.

Antisemitický Maďar. V Pešťbudíne produkuje sa židovská spevácka spoločnosť a menovite predstavuje židovskú operu «Bar Kochba». Nával, rozumie sa, býva veľký a orfeum Somosyho má veľký rebach. Po tieto dni stalo sa, že keď na javišti spievali akýsi židovský chorál, v parteri povstal jeden pán a plným hlasom volal: «Do hlavného mesta Uhorska nepatrí takýto židovský kus! Abcúg Židia! Choďte do Jeruzalema!» — Ale zle pochodil. Recipovaní chytili törzökösa a odvliekli na políciu. Tam vysvitlo, že je to Ladislav Koltor, inžinier a majiteľ domu v Barossovej ulici. Keď sa legitimoval, polícia pustila ho na slobodu. — Tak sa to stalo v šiestom roku po vynesení cirkevno-politických zákonov a menovite po vyhlásení recepcie. Prosit!

Oповážíliví zlodeji. Osobný vlak z Pešťbudína mal o polnoci doraziť do Stolného Belehradu. Prv, ako by vlak bol jachal na stanicu stolno-belehradskú, zlodeji vrazili do vagóna pre batožinu a dali sa «pracovať». Šťastie bolo, že personál vlaku zbadal «prácu», spravili po-

plach, vlak zastal, ale zloději ušli bez toho, že by boli značnejšiu škodu urobili. Vlak jachal potom pokojne ďalej k Belehradu.

Otec početnej rodiny. Medzi Mormonmi je Heber Ricks najzáujmavejšou osobou. «Bishop Ricks», ako ho zväčša volajú, je 77-ročný stavec a má 12 žien, 66 detí a 218 vnukov. Žije v Idahu a je veľkňazom svojej cirkve. Mesto Ricksville nosí jeho meno a ta schádza sa každoročne celá jeho rodina. Ricks je telesne obor, ale nikomu nechce povedať, odkiaľ pochodí.

Následky ľahkomysel'nosti. Smutný prípad udal sa tieto dni v Košiciach. Z tamojšieho hospodárskeho učebného ústavu pre zlé chovanie sa vytvorili 17-ročného posluchača Juliusa Erbera, o čom správa ústavu uvedomila i otec zlého žiaka. Otec sa hneď sobral a chcel odcestovať do Košíc, ale jeho syn tak obával sa tohoto stretnutia, že sa v zahrade hospodárskeho ústavu revolverom zastrelil.

«**Spitzerovská masť na tvár**», ktorú ohlasujú a na mnohých miestach upotrebujú ako prostriedok «celkom neškodný», ministerstvo vnútra vyhlasuje za veľmi škodný a vyzýva právomocnosti, aby najprísnejšie pokračovali proti odpredavačom toho nebezpečného prostriedku. Je to miešanina, obsahujúca Hydraugyrinn bichloratum ammoniatum a Mercurius praecipitatus albus, ktorá patrí medzi tie najsilnejšie jedy.

Kupec s dievčatmi. Vo Lvove uväznili istého Mojžiša Klingera, lebo padol v podozrenie, že vedie obchod s dievčatmi. Prevádza ho tak, že vybratú obeť vezme si za ženu, po sobaši odvezie ju do cudzozemska a tam ju predá.

Vzbura v genfskom žalári. Z Genfu až teraz dochádzajú bližšie zprávy o Luccheniho útoku proti správcovi tamojšieho väzenia. Luccheni spáchal tento útok pred dvoma týždňami, vtedy, keď časopisy priniesly chýr, že dvaja rabi zo žalára genfského ušli. V ten deň totiž všetci väzni žaláru vzbúrili sa, a síce vplyvom predbežne usnovaného komplotu, a napadli strážnikov. Sprisahanie väzňov zorganizoval jedon anarchista-väzeň menom Barzilai, ktorému — ešte nevedno jakým spôsobom — podarilo sa do potyku prísť s ostatnými väzňami. Lucchenimu pripadla úloha, aby pod nejakou zámienkou pýtal sa pred správcu, ktorého mal potom preklat; zatiaľ ostatní odzbroja strážnikov a ujdú. Plán však nepodaril sa, lebo stráž zavčasu chopila sa zbrane a udusila revoltu. Viac väzňov utrpelo pri zápase ťažké rany, ale dvom predsa podarilo sa utiecť. Boli to takí rabi, ktorých celly nachádzaly sa pri celle Luccheniho; ale ich v Savoysku chytili a dopratali nazpät do trestnice. Po šťast-

livo udusenej vzbure všetkých väzňov okovali do ťažkých želez.

Búri obliehali Ladysmith za 118 dní, Kimberley za 127 dní, Nemci obliehali Paríž 167 dní, spojené vojenské europejské Sevastopol za 327 dní a Angličania Char-tum za 341 dní.

Falb uhádol. Professor Falb bol prorokoval na 1-ho marca kritický deň prvej triedy. A uhádol. Po nepomerne teplom počasi prišla zima sňah a víchor. V Rjeke zúrila strašná bóra.

Krkolomé kúsky na velocipede. Amerikánská «zlatá mládež» povestná pre rozličné výstrednosti, od nedávna pestuje zvlášny šport práve tak streštený jako nebezpečný rovno konkurrujúc s odvážlivými akrobatmi rôznych cirkusov. Podniká totižto krkolomné kúsky na velocipedoch a predstihuje sa tymito bravúrnymi výkonmi tak horlive, že polícia musí bdieť, aby na uliciach a námestove nedošlo každú chvíľu k nejakému nešťastiu. Najobľúbenejšia z produkcií týchto je, že mladí páni s vysokého a dosť strmého schodišťa washintonského kapitoliuma svezú sa na bycikloch po 75 schodoch a ponevác je táto zábava vo dne zakázaná, usporiadajú ju v noci. Šťastná náhoda ostatne im praje, že si doteraz nikto krk nezlomil. Nedávno sviezol sa po schodoch istý Wilhaim Shields a keď došiel k najposlednejšiemu odstavu odrazilo sa kolo tak strašnou silou od stupňa, že prelietlo celú tretinu schodišťa a s výšky niekoľko metrov padlo na zem; odváženému bicyklistovi sa tak rečeno nič nestalo.

★

«**Čo sa nenaučil Janko, Jano sa viac nenaučí**», možno ešte aj ináč správne vyložiť: Čo si navykol Janko, toho Jano nezanechá. Bolo by teda zapotreby, aby rodičia uvážili, jak výhodno jest pre deti každodenný nápoj tak upravíť, aby na zdravný vývin tela pôsobil a jejich, veľkými požiadávkami vo škole napité nervy, uklidňoval a silil. Každý lekár potvrdzuje dnes, že najvýhodnejším ranným a poludňajším nápojom pre naše dietky, čistá, silne pripravená Kathreinerova sladova káva Kneippova jest, ktorú pre jej ľúbu vôňu kávovú veľmi radi pijú. Kvetúce vyzeranie a upevnené zdravie, ukazujú sa čo účinok. Kathreinerova sladova káva Kneippova je všade k dostaniu, nepredáva sa však nikdy vyvázaná, a je pravá len v známych pôvodných balíčkoch.

★

Mäsiar sa hľadá. Stupavský rim. katol. občiansky kruh hľadá pre svoju jatku statočného mäsiara, ktorý by i hovädá na mäso kupoval. Žiada sa kaucia. Nastúpíť má 1. mája 1900. — Prihlasy s patričnými vysvedčeniami a označením majetku treba do 28. marca 1900 na «Katoľický Kruh» do Stupavi zaslať.

Jako najlacnejší a
dôvery najhodnejší

PRAMENĚ PRE ZAKÚPENIE SEMIAČKA odporúčame

EDVARDA MAUTHNER-a

kupecký obchod semiačka c. a kr. dv. dodavateľa
v Budapešti VI., Andrassy-ut 23.

DOPISY.

Veľactený Pán Redaktor!

V čísle 8. «Kresfana» na strane 4. na konci oného článku: «Vlastizrada v Liptove» ráčite mi odporúčať a pod opateru odovzdávať Žigmonda Platthy-ho r. katol. farára.

Na to Vám len krátku nasledujúcu odpoveď dávam: Ďakujem vám za také odporúčania. Ja však na žiaden pád farára Žigmonda Platthy-ho pod opateru prijať nemôžem, a síce z tej jednoduchej príčiny, pretože ja ten cibulo-cesnakový liberálny zápach, smrad znieť nemôžem, je mi velice odporný, to však, myslím, že i Vy viete, že Žigmond Platthy je skrz na skrz až do špiku tým cibulo-cesnakovým smradom presiaknutý, ažto on tiež rád, jako každý liberálny tatár, cibulo-cesnakové rastné hrnce vylizuje, to on nevyvratne dokázal svojim sa chovaním na onom stoličnom shromaždení v Mikuláši. Dokázal, že je židovsko-zednársky liberálny tatár, a jako takový liberálny tatár je eoipso zlý kňaz, bo liberalismus je «odpadlictvo od Boha» je «najukrutnejší vrah sv. cirkve Kristovej», teda od cirkve sv. zvržený «anathemasit.» Katolík, a tým viacej katolícky kňaz, ktorý je židovsko-zednársky liberálny tatár je vlastne «odpadlík od Boha». Od takého ale odpadlíka nedá sa nič dobrého očakávať, taký kňaz je «krudélna bestia» ktorá sa nedá skrotiť. O takom kňazovi platia slová sv. Hyeronima: «Nulla certe in mundo tam crudelis bestia, quam malus sacerdos, nam corrigi semet non patitur. Facilius est mortuum ad vitam resuscitare, quam malum sacerdotem ad bonos revocare mores. Hoc enim opus est dexteræ Excelsi.»

Dľa tejto výpovede sv. Hyeronima, zaiste, že by som so Žigmondom Platthym tiež nič nevykonal. Snadnejšie je mrtvého vzkriesiť, nežli takého židovsko-zednárskeho liberálneho tatára, ktorý rád cibulo-cesnakové masné hrnce vylizuje, na dobrú a spasiteľnú cestu priviesť. Preto dôstojný Pane! darmo Vy mi Žigmonda Platthy-ho odporúčate, pod opateru odovzdávate, ja ho na žiaden pád pod moju opateru neprijímam, ale za to z hlbín uprimného mojeho srdca, jeho a všetkých jemu podobných kňazov odporúčam «Operi dexteræ Excelsi.»

Gratia et pax Domini nostri Jesu Christi et praesidium B. Mariae Virginis sint semper nobiscum!

Ondrej Rojko, vyslúžilý farár.

V Belluši.

Vážený Pán Redaktor!

Prosím úctive ráčte môj dopis uverejniť a chyby v ňom napraviť.

Už od dávneho času čítavam náš jediný čisto kresťanský časopis «Kresfana» ale od nás som ešte ani raz nenašiel v ňom dopis, bárs je tu dosť takých ľudí, ktorí

by mali aspoň to najpotrebnejšie a pre náš ľud užitočné písať.

Avšak som už to čakanie zunoval, beriem teda ja pero do ruky a píšem, pretože mám na to zvláštnu príčinu.

Tunajší pp. remeselníci zariadili 17-ho t. mesiaca tanečnú zábavu, na ktorú som aj ja bol povolaný.

Nútno mi je povedať, že ja jakožto mäsiar som sa nemohol ku tej zábave dostať skrze moje remeslo, lebo som chcel na druhý deň totižto na nedelu mojím et. kupcom s čerstvým mäsom slúžiť.

Avšak žid tiež mäsiar dozvediac sa že mňa tam nenie, sobral sa hned a išiel on na tú zábavu. Nie snáď preto, aby svojim príchodom spoločnosť poctil, ale on šiel ta previesť svoj plán s figlom vymyslený.

On totižto nahovoril každého kto sa dal, a zvláštne remeselníkov, a lákal ich do svojej jatky čo mu oni potom aj istotou sľúbili a sľub aj zadržali.

Tomu židovi sa ja ani najmenej nečudujem, lebo veď je to každého žida už prirodzenosť a cieľ: kresťana jako len možno omámiť a priateľstvo kresťana ale aj s peniazmi pre seba zabezpečiť.

Lež sa ja viac čudujem p. remeselníkom, že, jakožto moji kupci, sa dali od žida nahovoriť, a jemu sa dali na lep chytiť. Mali sa ho opýtať, po čom on sekal mäso, zakiaľ mäsiar kresťan tu nebol? On by aj tak nebol pravdu povedal, ale ja som presvedčený, že veru po 52 kr. a teraz ale, pretože je prinútený, dáva aj on po 40 kr. Na to pravda páni majstri zabudli?

Tento dopis nepíšem ja ohľadom na moje remeslo, a na odbyt mäsa, ale ho píšem, aby sa nedali od jedného žida nahovárať a od neho šialiť.

Nech si pomyslia na staré, ale múdre porekadlo: «Kto sám sebe pomáha tomu aj Pán Boh pomôže», a nech nečítajú nadarmo v novinách kresťanských povzbudzovanie «*Kresťania kupujte len u kresťanov!*»

Váš ctiteľ A. M.

Vajnory.

Vážený Pán Redaktor!

Prosím Vás, ráčte popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Kresťane.»

Pohlo mňa k tomu, že bohužiaľ nenajde sa tuším už ani jedna spoločnosť, buďto svatobné alebo iné zábavné shromaždenie, žeby tam svojich cirkevných predstavených, tojest duchovných svojich vodecov netupili, nehanobili a neoklepkávali. To isté sa stáva tiež u nás vo Vajnorách.

V jednej svatobnej zábave sa jeden tiež vyslovil, ktorý sa cíti byť milovníkom pravdy: myslíš že socialisti nemajú pravdu? A všelijaké vymysleniny táral do sveta, namierené proti svojim kňazom.

Nuž ale nedivil som sa mu; on má priateľa nášeho organistu, u ktorého často vysedáva, a tam obyčajne je prestretý, ten jak ho menujeme, «oprátový Kresťan», na ktorom on kočiruje a pán organista sa na ňom vozí! Je podivné, že kam oni príjdu, veľký vzduch a cibulového smradu nenarobia.

Nuž brat moj, to je tá pravda? Všetko, obzvlášť cirkevné majetky zhabať a rovným dielom podeliť myslíš snáď? Keď by sa to i skutočne stalo, že by si mal blažený život na tomto svete? Oh nie! Šanobný má aj včul a mal by aj potom, ale lump, jako je každý socialist, nemá ani by nemal za kratký čas nič, zas by to bolo tak, jako je teraz.

Brat moj, túto radu ti dám: Buď spokojný v tvojom stave, nezáviď nikomu nič, lebo závišť je hriech jeden zo siedmich hlavných hriechov. Jestli sa ti zdá, že ty sa musíš len trápiť a pracovať, vezmi si na vedomie, že naši duchovní sa musia tým viac namáhať, o naše dušné spasenie, lebo sa za nás zaujali. Nuž teda tak? takú odmenu by si zaslúžili; ohováranie tupenie a oklepkávanie?

Česť a chvála našim horlivým duchovným Otcem, etíme a vážme si ich, ďakujeme Pánu Bohu, že i nás Vajnoranov takým horlivým duchovným Otcem obdaril ráčil. S Bohom.

Štefko Zidarný.

(Poznámka R. Musíme poznamenať, kto sú to tí socialisti. Sú dvojakí: kresťanskí a židovskí. Židovskí majú za vodecov v Pešti asi 10 židov ktorí z grošov robotníckych náramne zbohatli. Za to robotníkom vydržiavajú shromaždenia, na ktorých robotníkov huckajú proti vrchnostiam, a proti majetkom jednotlivcov, ktoré by ľúbili podeliť. Toto robia židia a platia na tento cieľ všetci židia len preto, aby snáď utlačaný robotnícky ľud nemyslel si na ohromné židovské šparkassy a fabriky. Hja veru žida neprehádaš. Ten sa na všetko dá, ba hotový je nemožnosť trúbiť ľudu, len aby mohol v Pešti z grošov zaslepených poslucháčov krásne paláce si nakúpiť, a pritom aj ostatných židov kožu chrániť!

Kresťanský ale socialist žiada nie násilenstvom, lež zákonnou cestou zamedziť nespravedlivé využívanie kresťanských sil v židovských dielnach. Ďalej kresťanský socialist na tom je aby sme sa my kresťania židovskej krémy, židovskej úžery chránili, a sebe na miesto nich utvorili ako sú: spolky miernosti, potom čítacé, gazdovské úverkové atď. Kresťanský socialist môže byť len statočný pracovitý kresťan, a židovský môže byť len taký, ktorý na Boha Krista neverí, a na Jeho cirkev svätú hreší.

Pittsburg, štát Pensylvánia. Amerika.

Velebný Pán Redaktor!

So srdečným pozdravom zasielam tieto riadky moje, úctive prosiac, aby ste ich opravené do nášeho «Kresťana» ráčil prijať.

My Amerikáni «Kresťana» vždy ťažko čakáme kým on cez more k nám prepláva, a chýry nám nejaké z nášeho rodiska z Rovného prinesie. Veru som ja už starý človek: trirázy som už preplával nesmierny Oceán, a snáď sa už viac ani nenavrátim domov, čo síce len sám Pán Boh zná, ktorému sú v rukách životy naše.

Mnohé dopisy sme už čítali, ktoré sa nášho rodiska týkajú, ale chvalitebného sme nič nenašli. Vyrozumeli sme z dopisov, že si už aj kresťania do «krivonosích»

nadáujú. Nuž krivý nos mať by nebol ešte hriech, ale liberálnym byť je už aj hriech — aspoň sv. Otec v Ríme tak sa osvedčil. Veď tie liberálne kúsky aj vy dobre znáte; pri voľbách ste dosť spozorovali ako liberalismus ctí zákony štátne a práva a slobodu, ktorú tak plnými ústami vytrubuje! Liberalismus zná len búrať, ničť a práva habať, on len sebe päty líže, ale srdca nemá, teda ani svedomia. Preto je on tak nebezpečný, a takým sa vždy a všade dokazuje.

A naše rodisko tuším už tiež dýcha so zkazenou parou liberalisma. Lebo jako sme z dopisov vyrozumeli, že niektorí, širokého kalíbru huby ľudia z obecného výboru vyštekali von pána dekana a pána kaplána, ktorí snáď len predsa niečo viac budú nosiť v hlave ako niektorí kriklúni; a snáď aj lepšou radou sú v stave poslužiť, nežli mnohý tlčhuba!

Keď niektorý úradník 25 rokov slúži, nuž vyznačia ho snáď so strieborným krížikom, a on slávi jubileum. Náš pán dekan tiež práve 25 rokov účinkoval v našej obci, nuž teda pripravili ste mu jubileum. — On 25 rokov vo dne v noci dľa potreby obsluhoval obec, nuž a vy ste ho vyznačili tiež s krížom. Po 25 rokoch ste ho aj s jeho pomocníkom duchovným vyviedli von na ulie z obecného domu predo dvere, a vyhlásili ste ich že sú nesúci za výborníkov, lebo, čo by sme vraj volili takých a takých, ktorí do obce nič neplatia. Múdre slová, pri slivovicovej flaši!

No kamaráti, veru kňaz v obci najviac platí so svojou službou vo dne v noci, a to aj v takých chvíľach, že ty by si ani tvojho psa nevyhnal von, a oni idú obsluhovať.

Pekné svedectvo si mnohý vystavil s takou múdrou rečou! Je síce pravda, že naši duchovní si o to hlavu nelámu; majú oni výbornejšie práce, nežli počúvať mrdkovanie a zvady, ktorým mnohí poetia výborníkov; nuž ale myslíme, že oni svojou radou jako intelligentnejší nežli mnohý krčmový «vitúz» vždy môžu poslužiť, bárs aj obecní výborníci niesu.

My to tým múdram radným pánom neprajeme, že keď budú mať 25-ročné jubileum svojho strieborného manželstva sláviť, aby im práve vtedy exekútor povedal: «tento váš dom ide na buben, lebo krčmár hovorí, že ho už viac s fľaškami nemôže podopierať, lebo ide spadnúť.»

Český kráľ, liberálny Vencel tiež vyhodil von sv. Jána Nepomuckého do rieky Moldava, čo ale sv. Jánovi ku haňbe neslúžilo, ale len liberálnemu Venclovi, ak sa ešte hanbiť vedel.

Len sa dobre medzi sebou hrizte ako tí Filištinski sa hrizli vždy so židmi, až pride nejaký «Samson» a polapá vaše liberálne líšky poviaže im chvosty a vopchá do nich zažaté fakle, a pustí ich, aby im zapálili celú liberálnu žatvu!

P. Redaktor, ďakujeme Vám za «Kresťana», ktorého ste pre našich kamarátov do Pittsburgu poslal. Kamaráti práve včul prišli zo štátov: Minesota, Nebraska a z Dakoty.

Tešia sa, že majú v nedelu čo čítať; peňažitú zá-

sielku obdržíte z Pittsburgu od Agencie: «Rovnianek & Comp.» via Pilsen.

Pozdravujeme Saku a kamarátov. S Bohom

Đuro a Jozef, klampieri z Rovného.

Poznámka Redakcie! Z Rovného a od rovnanských remeselníkov po svete rozchodených máme už veľa dopisov. Písmo všetkých je pekné, akoby to jedna ruka písala. Myslíme že museli mať usilovného učiteľa ktorý ich k takému písmu priučil. Ale tie pekne písané dopisy nás poučujú o tom že v Rovnóm niet žiadnej svornosti medzi kresťanmi, a po druhé že páni dopisovateli vo svojej náruživosti omalovali pomery v Rovnóm nie bezstranne. Daktorí hrešili židom, iní zase kresťanom, a ešte iní aj židom aj kresťanom. S takou kresťanskosťou neprídete páni ďalej! Tento posledný dopis z Ameriky nech vám slúži k poučeniu. My odteraz dopisy vzťahujúce sa na osobné otázky ani neuvverejníme, až keď za obsah dopisov každý s podpisom vlastného mena ručiť bude.

Spisy redakcii zaslané.

Srdce k Bohu. Katolícka modlitebná, poučná a spevácka knižka. Dľa P. Aug. Lehmkuhla S. J. a iných najlepších a najnovších prameňov spísal a pobožnému a pracovitému ľudu svojmu podáva Martin Kollár, farár v Nádaši, redaktor «Katolíckých Novín». So schválením najdôst. Ordinariatu arcibiskupského v Ostrihome. Na oslavu Spasiteľa Ježiša Krista koncom 19 a začiatkom 20. stoloetia svojim nákladom vydáva Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. 1899. Tlačou «Austrie» Franca Dolla vo Viedni. Str. 571. Cena neviaz. výt. 1 koruna 20 hal., viaz. výt. v plátne 2 koruny, viaz. v koži so zlatorezom 2 kor. 50 hal., v chagr. so zlatorezom 3 kor. a so spinkou 3 kor. 20 hal. Titulný obraz: Sv. Rodina.

Sme zo srdca radi tomu, že túto modliacu knižku naším spolubratom a sestram odporúčať môžeme. Za tak ľavnú cenu tak krásnymi modlitbami, takou väzbou, toľko stranamy (vyše 580) skvejúcu sa modlitebnú knihu nie je tak ľahko dostať!

Zábavné a poučné knižky. II. Zločin a pokánie a iné články. Cena 20 hl. K dostaniu u knihtačiarско-účastinárského spolku v T. Sv. Martine.

Od kolísky. Listy kmotrovi o tom, že deti treba zavčasu vychovávať nábožensky. Najlepší dar pre mladostenichov. Strán 115. Cena viazaného výtisku bola 35 kr., teraz 40 halierov. — Ostatnie po nej uvedené knižky dostať u Fr. Richarda Osvalda na Teplej (Lenge) p. pošta Belabánya (Hontmegye). Kto zná Osvaldové spisy pôvodne a preklady, ten milerád pohľadá tých pár krajciarov, aby si z nich čím viac obstaral mohol. Pre rodiny niet lepšieho čítania, jako tieto knižky.

Ružencová knižočka. Albána Stolza, myšlienky o žoltári (ruženci). S obrázkami. Strán 76. Cena bola 15 kr., teraz 16 halierov.

Litanie loretanské. Výklad litaní. Krásne vystavená knižočka s obrázkom. Strán 52. Cena bola 26 kr., teraz 26 halierov.

Hrsti príkladov. 220 príkladov zo života nábožného, veľmi poučných. Strán 131. Cena sošitého výtisku bola 30 kr., teraz 30 halierov; tvrdo viazanéh 38 hal.

Na túto knižku zvláštne upozorňujeme. Na dary pre ľud a školákov lepšej nioto.

Katolícke Hlasy:

Č. V. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do neba? Strán 67. Cena bola 12 kr., teraz len 16 hal.

Č. VI. Katolícka autonómia v Uhorsku. Strán 55. Cena bola 10 kr., teraz len 10 halierov.

Č. VII. Kto je Ježiš Kristus? Str. 19. Cena 4 hal.

Noviny Malých, s mnohými obrázkami. Ročník I. č. 3. Dostať v knihtačiarni Jána Bežu a spol. v Senici. Vychádzajú predbežne v neurčitej dobe. Jedno číslo stojí 4 halieri.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XII. číslo 2. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Kto chce rozumno hospodáriť nemôže byť bez dobrého radcu, a takým je «Obzor».

Odkazy redakcie.

K. Srdečne Vám ďakujeme za poslané nám básne. Sú výborné. Z pomedzi tých, ktoré sme od bývalého redaktora prevzali povyberali sme len pre náš časopis súce. By sme Vás radi upozornili na to: riadok od riadku musí sa koľko-toľko aj dľa smyslu deliť, a vonkoncom je potrebné chrániť sa toho, aby smysel spojených riadkov nebol akoby násilou roztrhnutý, n. pr. Jak sniečko krásne keď — Svieti. Tak aj človeka atď. Nemožno nebadat že tieto dve slová: «keď svieti» musia byť v jednom riadku, a nie rozdelené ako v uvedenom príklade. — **Jozef Č. vo Zvolene.** Váš dopis neuvverejníme. Prečo? Preto lebo nám sa pozdáva, že nie ste pôvodcom toho dopisu. Že máme to podozrenie je preto, lebo podobné pády sme už mali aj inokedy. — **Franco Sklenár v L.** Záležitosť vašu vybaví administrácia. — **Priateľ ľudu J. z K.** Že sme vám dopis neuvverejnili, to nám nesmiete zazlievať. Nie ste sám. Je takých neuvverejnených dopisov celé množstvo. — **Pani P. B. v Š.** Vami poslané 4 koruny zaznačili sa čo predplatok na rok 1900. Vyplatené budete mať teda do konca roku 1900. — **Fr. K. v S. B.** Za zprávu vďaka! Ale nám ju administrácia už pozde odovzdala, — mali sme Chýrnik už vysadený. — **Bab-jagurčan.** Dobre pokračujete. Myslíme že by škoda bolo keby ste prestal písať. Aj predmet terajšieho článku je dobrý. Čím skôr ho uverejníme. Uprímná srdečná vďaka; — **S. K. v K.** To o čo nás žiadate sme my doteraz od vás neobdržali. Ďalej nevieme zdáľiť slovenskú alebo maďarskú knihu si žiadáte. V slovenčine že by tento zákon bol v osobitnej knihe písaný nevieme, a maďarský vám poslať nechceme. — **J. Kr. v Sz.** Z vašeho listu prvého nemohol som vyrozumieť dokonále stav choroby vašej. V budúcom čísle vám dám radu obsírnu.

Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
veseľuje, za čo
dobro stojíme,
pri lámke, zá-
duchu, bezsni-
bl'adosti, migréne klopaniu srdca, boľeniu hlavy,
opilepsii, závratu a iných chorobách nervov,
I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom
odstránené.

vosti, hučaniu
ucha, ischli,
zlom slychu,
nervosite, ne-
chuťi po jiedle,
boľeniu zubov,

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecenstvo, že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapest, V., Kálmán-utca 19 M. sz.

Moje srdco také a tvoje je také?

Druhé vydanie. ☛ Cena 8 halierov.

Toto utešené dielo vydala

„TLAČIAREŇ SV. GERHARDA“.

Vrele ho odporúčame ľudu.

Katolicke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila
obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII., Práter-u. 44.).

«Sohr Sväto-Antonská» fabrika na strieborno-ocel'ové koso,
ktorej jediný a výhradný rozsiel'atel' a predavatel' je

PÁN JOZEF SOHR
v meste **Somogy-Szill**

== ktorý aj vlani na londýnskej výstave zlatou medajlou a čestným diplomom bol vyznačený, ==

100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky,

200 korún vyplatí tomu, kto zpomedzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» vie preukázať päť zlých kôs.

Kto úplne spol'ahlivú dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej chýrečnej firmy obrázkový cenník nežiadal, ktorý ona hockomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle.

☛ Každý nech si žiada cenník na dopisnici. ☛

Zimné mesiace sú najprihodnejšie objednať shromažďovať. — Shromažditel'om výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k opozreniu. — Svedomitá výsluha. — Úplná záruka!

CENNÍK

ovocných a iných stromov

na odpredaj zo stromkovej školy
sl. kr. mesta TRNAVY.

Počet kusov	Pomenovania stromov	Cena		Počet kusov	Pomenovania stromov	Cena	
		kor.	hal.			kor.	hal.
1800	Hruška 5 ročná	—	50	700	Gaštan 3 ročný	—	80
600	„ 4 „	—	50	250	Malina (Almus)	—	20
800	„ 2 „	—	40	150	Lipa (Tillia)	—	80
1300	Jablon 3 „	—	50	100	Breza (Betula)	—	80
1000	„ 4 „	—	50	300	Gledícia	—	20
500	„ 3-2 „	—	40	1100	Jaseň (Traxinus)	—	80
200	„ nízka	—	50	300	Berberis	—	20
280	Broskyňa	—	40	500	Lonicera	—	20
160	Čerešňa 5 ročná	—	40	700	Amorpha	—	20
200	„ 4 „	—	40	300	Colutoa	—	20
50	Višňa	—	40	350	Symphovia Carpos	—	20
100	Sliva 5 ročná	—	40	100	Spiria	—	20
200	„ 4 „	—	40	700	Lignotrum	—	20
1500	Javor (Platanus a Platanides)	—	30	250	Romnus	—	20
2800	Javor 4 ročný	—	30	100	Tamaris	—	20
500	Oskoruša (Sorbus)	—	80	250	Ptelia	—	20
200	„ 3 ročná	—	80	400	Cornus	—	20
300	Gaštan (Askulus) 2 r.	—	80	200	Jelša (Almus)	—	—

Založená 1735. * Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atd. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďačovníctvo to dokazujú. Cena fľaše 2 koruny, cena fľaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na pľúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, ulavujúcim a soslňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atd. Vela vďačovníctva potvrdujú istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 2 koruny, fľašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiace pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vypróbované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričínením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznalý liek

proti dúlu sviň,

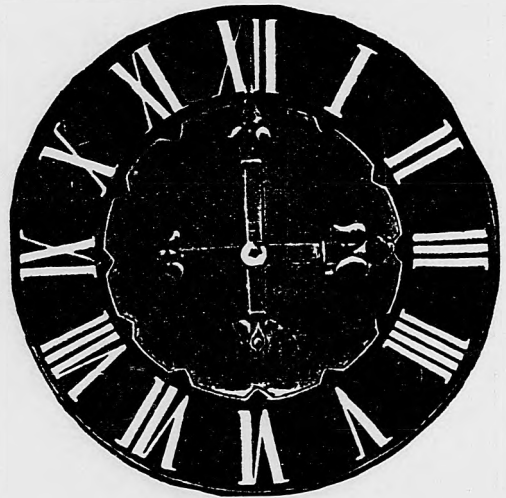
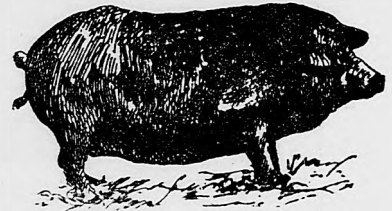
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; — o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je 1 koruna jednokilového väčšieho 1 koruna 80 halierov 19 kilove balíky franco posielajú

Szent-István-gyógyszertár, Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch krížov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom povodne dokumentá svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akekoľvek neduhy kosti, organismus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je že e telu mladistvú ohybkosť dodáva. Cena jednej pôvodnej sklenky i s návodom je 1 koruna 40 hal. Jednej väčšej povodnej sklenky 2 koruna 40 hl.

Mám česť v známosť doniesť,

že vážové hodiny vlastnoručne sshotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod naťahovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škryňou chránené. Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo váži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotovujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann, hodinár.